

A

בס"ד
Intro

Today we will learn בע"ה of דף ח of ביצה.
Some of the topics we will learn about today:

The Gemara continues its discussion related to כיסוי הדם on Yom Tov, and discusses as well the laws related to שחיטה and ספק a כיסוי הדם for an animal called a כוי, which was considered a בהמה or חיה.

Some of the key topics and concepts that we will learn about include:

מקלקל - As a general rule, one is חייב for a מלאכה on Shabbos if he performs a creative act. If one performs an act on Shabbos which is מקלקל, a destructive act, they are not חייב a קרבן חטאת for that action.

B

מלאכה שאינה צריכה לגופה

Another rule in the מלאכה of Shabbos is that one is only חייב if they desire the same result as was done in the Mishkan. If, however, someone performs an act on Shabbos with a different intent as was done in the Mishkan, this is called a מלאכה שאינה צריכה לגופה, and there is a Machlokes in the gemara if one is חייב for such an action.

כוי - A כוי is a type of animal in which the חכמים had a ספק whether it is Halachically considered a בהמה or a חיה. The Gemara in Chulin brings several opinions as to what type of animal the כוי actually was. Because of the ספק, a כוי carries the חומרות of both a בהמה and a חיה.

When a מצוות לא תעשה and a מצוות עשה are in conflict with one another, the rule is לא תעשה עשה - אתי עשה דוחי לא תעשה - The Mitzvas עשה, pushes aside, or overrides the positive mitzva so that one can perform the positive mitzva.

C

חלב - There are certain fats that are forbidden in a בהמה, with a חיוב of כרת if eaten. These same fats are completely permissible in a חיה, a non-domesticated Kosher animal.

חלה - When a person makes dough from one of the חמשת מיני דגן - the five species of grain - wheat, barley, oats, rye, or spelt - he must separate a small portion, which must be given to the Kohen before he is allowed to eat the dough. This portion is called Challah. Like Terumah, Chalah may only be eaten by Kohanim and their families, while they are טהור. From the Torah, חלה applies only in Eretz Yisrael. However there is a Mitzva מדרבנן to separate חלה even in Chutz LaAretz.

A

כיסוי הדם
on Yom Tov

מקלקל

B

מלאכה
שאינה צריכה לגופה

כוי

ספק חיה ספק בהמה

אתי עשה
ודחי לא תעשה

C

חלב

חלה

1 So let's review.....

Our Gemara begins with the final statement of the Mishna at the beginning of the Perek;

שאפר כירה מוכן הוא

רבה explains that this statement is not an explanation, but a new teaching, as if it would have read;

ואפר כירה מוכן הוא

כיסוי הדם. Ashes from burning coals are permitted to be used for

2 However, רב יהודה אמר רב, and a concurring ברייתא qualify this Halachah;

– לא שנו אלא שהוסק מערב יו"ט

Provided that the ashes were from coals that were burned before Yom Tov, because they were then prepared for any eventual needs.

אבל הוסק ביום טוב אסור

But if they were produced on Yom Tov, they would be forbidden to be used for כיסוי הדם, as they would be Muktzeh. Tosfos explains that the change from wood to ashes is considered נולד.

However,

ואם ראוי לצלות בו ביצה מותר

If these ashes are hot enough to roast an egg, they may be used for כיסוי הדם. Rashi explains: They are NOT Muktzah, because, the ashes are fit for the same use as when they were wood, namely, cooking, which is permitted on Yom Tov.

=====

3 The Braisa continues:

הכניס עפר לגנתו ולחורבתו

מותר לכסות בו

If a person put earth in his garden before Yom Tov, this earth may be used for כיסוי הדם. Similarly

ואמר רב יהודה

מכניס אדם מלא קופתו עפר

ועושה בה כל צרכו

One may bring in a pile of earth and use it for all his needs.

והוא שייחד לו קרן זוית

Provided that he designated a certain corner for the earth, because that indicates that he intends to use it on Yom Tov for general use.

=====

1

מלפני:

שאפר כירה מוכן הוא

רבה explains

this is a new teaching...

ואפר כירה מוכן הוא

Ashes from burning coals are permitted for כיסוי הדם

2

רב יהודה אמר רב,

and a concurring ברייתא qualify this Halachah...

ואם ראוי לצלות בו ביצה מותר

The ashes are fit for the same use as when they were wood

אבל הוסק ביום טוב אסור

Muktzeh נולד

לא שנו אלא שהוסק מערב יו"ט

They were prepared for any eventual needs

3

The Braisa continues...

הכניס עפר לגנתו ולחורבתו מותר לכסות בו

ואמר רב יהודה

מכניס אדם מלא קופתו עפר ועושה בה כל צרכו

ופוא לייחד לו קרן זוית

- 4 The Gemara now cites a Mishnah regarding the Halachos of Shechting an animal called a כוי, in which the חכמים had a ספק whether it is Halachically considered a חיה or a בהמה.
כוי אין שוחטין אותו ביו"ט
It is forbidden to Shecht a כוי on Yom Tov, for maybe it is a חיה and requires הדם כיסוי הדם, which is problematic with a כוי on Yom Tov, as the Gemara will soon explain.
ואם שחטו אין מכסין את דמו
And, if one did Shecht a כוי on Yom Tov, it is forbidden to perform כיסוי הדם, as maybe the כוי is a בהמה, and it is forbidden to handle the earth which is usually Muktzah on Yom Tov שלא לצורך.

4

Shechting a כוי
ספק חיה ספק בהמה

מלפני:

ואם שחטו	כוי
אין מכסין	אין שוחטין אותו
את דמו	ביום טוב

Maybe it's a בהמה, and it's forbidden to handle the earth

חיה it's a חיה, and requires כיסוי הדם which is problematic

- 5 Rabbah explains that the אפר כירה and the עפר בקרן זוית cannot be used, because,
אפר כירה מוכן לודאי ואין מוכן לספק
Which the Gemara later interprets as
אפר כירה דעתו לודאי ואין דעתו לספק
He had in mind to use it for all eventual certain needs, but not for eventual doubtful needs.

5

Rabbah explains...

אפר כירה & עפר בקרן זוית cannot be used

Because,

אפר כירה מוכן לודאי ואין מוכן לספק

אפר כירה דעתו לודאי ואין דעתו לספק

- 6 As part of this discussion the Gemara entertained the thought that in the case of a חיה ודאי one would be allowed to crush earth for כיסוי הדם based on
- עשה דוחה לא תעשה
The חיה ודאי overrides the לאו of doing כתישה on Yom Tov. However, this is not so, because of the well-known כלל
אימר דאמרין אתי עשה ודחי את לא תעשה
כגון מילה בצרעת א"נ סדין בציצית
דבעידנא דקא מעקר לאו קא מוקים לעשה
only applies where the two are done simultaneously. For example, in the case of מילה, while cutting off the צרעת he is simultaneously performing the מצוה of מילה, or in the case of כלאים בציצית, while wearing the garment and being עובר on the מצוה of כלאים he is simultaneously performing the מצוה of כלאים.

6

As part of this discussion the Gemara entertained the thought...

In the case of a חיה ודאי one would be allowed to crush earth for כיסוי הדם

Based on

עשה דוחה לא תעשה אימר דאמרין אתי עשה ודחי את לא תעשה כגון מילה בצרעת א"נ סדין בציצית דבעידנא דקא מעקר לאו קא מוקים לעשה

However, in our case,

כתישה עובר on the לאו, and only later will he be מקיים the Mitzvah of כיסוי הדם

However, in our case, he is first עובר on the לאו of כתישה, and only later will he be מקיים the Mitzvah of כיסוי הדם.

- 7 And even in a case where he crushes the earth and covers the blood in one motion, it would not be permitted, because אין עשה דוחה את לא תעשה ועשה
A cannot override another Mitzva, that is comprised of both a לא תעשה and an עשה. In our case, the כיסוי הדם cannot be דוחה Yom Tov which is both a לאו of עשה and an עשה of - כל מלאכת עבודה לא תעשו - ביום הראשון תשבות

- 8 gives yet another explanation of why we may not do כיסוי הדם on a כוי on Yom Tov; גזירה משום התרת חלבו
If people would see that we allow כיסוי הדם on a כוי on Yom Tov, they might mistakenly think that a כוי is a חיה ודאי, and would then permit the חלב of a כוי, which is forbidden in a בהמה, but permitted in a חיה.

However, during the week there is no such concern, because they will understand that it's a ספק, and we are מחמיר both ways. We do כיסוי הדם because it might be a חיה, and we may not eat its חלב because it might be a בהמה.

=====

- 9 Rav Zeira added; לא כוי בלבד אמרו
אלא אפילו שחט בהמה חיה ועוף
ונתערבו דמן זה בזה
אסור לכסותו ביום טוב
If blood of a חיה, an עוף and a בהמה got mixed together, of which some is חייב in כיסוי הדם and some is not - IF
אין יכול לכסותו בדקירה אחת - he cannot cover it all with one shovelful, it is אסור to exert himself to perform כיסוי הדם, as he cannot differentiate between the different bloods, and he would be making additional acts of covering for דם בהמה. But, if
יכול לכסותו בדקירה אחת - He can cover it all with one shovelful, it is מותר to do כיסוי הדם, because he's doing it for the דם חיה for which he's obligated.

=====

- 7 In a case where he crushes the earth and covers the blood in *one motion*, it would not be permitted
Because
אין עשה דוחה את לא תעשה ועשה

- 8 מן בריה דרב יבא
gives another explanation of
why we may not do כיסוי הדם on a כוי on Yom Tov
גזירה משום התרת חלבו
However, during the week
there is no such concern
They will understand
it's a ספק,
and we are מחמיר both ways

- 9 מן רבי זירא
לא כוי בלבד אמרו
אלא אפילו שחט בהמה חיה ועוף
ונתערבו דמן זה בזה
אסור לכסותו ביום טוב
If
אין יכול לכסותו בדקירה אחת
But, if
יכול לכסותו בדקירה אחת
אומר

- 10 The Gemara continues:
אמר רבה שחט צפור מערב יו"ט
אין מכסין אותו ביו"ט

If one slaughters a bird on Erev Yom Tov, the blood of this שחיטה may not be covered on Yom Tov itself, as the person should have covered the blood before Yom Tov.

Furthermore, not being able to cover the blood does not detract from one's Simchas Yom Tov, as the bird is still באכילה, permissible to be eaten, even if the blood has not been covered.

10

אמר רבה
שחט צפור מערב יו"ט
אין מכסין אותו ביו"ט

The person should have covered the blood before Yom Tov

It does not detract from Simchas Yom Tov, as the bird is still באכילה

- 11 However,
גלגל עיסה מערב יו"ט
מפריש ממנה חלתה ביום טוב
If one kneaded dough before Yom Tov, he may separate the חלה on Yom Tov, even though the חיוב for separating the dough existed before Yom Tov. Rashi explains that although, separating חלה is considered a form of taking תרומות ומעשרות, which is forbidden on Yom Tov, Rabbah holds that the Chachamim did not include חלה in this איסור, as one is לכתחילה allowed to knead dough and bake fresh חלה on Yom Tov, and also to separate the חלה as well. As such, חלה may even be separated from dough kneaded before Yom Tov.

אבואה, however, disagrees and says;
אפילו גלגל עיסה מערב יום טוב
- אין מפריש ממנה חלתה ביו"ט

While חלה may be taken from dough kneaded on Yom Tov itself, it may not be taken from dough that was kneaded before Yom Tov.

11

אבואה דלמאן
אפילו גלגל עיסה
מערב יום טוב
אין מפריש ממנה
חלתה ביו"ט

רבה
גלגל עיסה
מערב יום טוב
מפריש ממנה
חלתה ביו"ט